

**Legea nr. 51/1995 pentru organizarea
și exercitarea profesiei de avocat
și legislație conexă**

– Publicată cu avizul U.N.B.R. –

PRO LEGE

O colecție necesară oricărui jurist:

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de informare și de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acesteia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică, beneficiază de grafică și de cromatică speciale (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie), incluzând totodată un vast material informativ suplimentar;
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de consilier juridic Oliviu Crăznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

S.C. UNIVERSUL JURIDIC S.R.L.

București, Bd. Iuliu Maniu, nr. 7, Corp C, parter, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

**Legea nr. 51/1995 pentru
organizarea și exercitarea profesiei
de avocat
și legislație conexă**

Ediția a 3-a, rev.

Universul Juridic
București
-2018-

Editat de **Universul Juridic SRL**.

Editura **Universul Juridic** este acreditată CNATDCU (lista A2) și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Copyright © 2016, 2017, 2018, **Universul Juridic SRL**.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin **Universul Juridic SRL**.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al **Universul Juridic SRL**.

Respect pentru autorii noștri, respect pentru profesia aleasă!

Prezenta lucrare, în tot sau în parte, este purtătoare de drepturi de autor, aflate sub protecția Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Întrucât, în contemporaneitate, aceste drepturi sunt ignorate și încălcate într-o măsură alarmantă, în pofida sistemului valorilor și convențiilor sociale nescrise, a devenit necesară apărarea lor prin forța și sub sancțiunea legii.

UNIVERSUL JURIDIC SRL, titular al dreptului de autor asupra prezentei lucrări, precizează pentru cititorii săi:

- conform art. 140 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă reproducerea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de lege, a operelor purtătoare de drepturi de autor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe;
- conform art. 14 din Legea nr. 8/1996, prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acestora cu mijloace electronice.

Editura își rezervă dreptul de a acționa, prin mijloace legale și prin implicarea autorităților competente, în vederea protejării drepturilor patrimoniale de autor al căror deținător este în baza contractelor de editare.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României ROMÂNIA [Legislație]

**Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei
de avocat și legislație conexă.** - Ed. a 3-a, rev. - București :
Universul Juridic, 2018
ISBN 978-606-39-0312-0

34

Tehnoredactor: Marcela Radu
Copertă: Aurelian Leahu

Redacție:
tel.: 0732.320.666
e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție:
tel.: 021.314.93.15
fax: 021.314.93.16
e-mail: distributie@universuljuridic.ro
editurauniversuljuridic.ro

 Editura Universul Juridic

Portal:
tel.: 0725.683.560
e-mail: portal@universuljuridic.ro
universuljuridic.ro

 Universul Juridic

Librăria UJmagro
tel.: 0733.673.555;
021.312.22.21
e-mail: comenzi@ujmagro.ro
ujmagro.ro

 Ujmagro.ro

 Pro lege
Legislație și jurisprudență

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat¹⁾

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. (1) Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscrși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R.

(3) Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată și din oficiu.

• **RIL. Dec. ICCJ (SU) nr. XXVII/2007** (M. Of. nr. 772 din 14 noiembrie 2007): „(...) asistența juridică acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile L. nr. 51/1995, modif. și compl. prin L. nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia”.

Dec. ICCJ (Complet RIL) nr. 15/2015 (M. Of. nr. 816 din 3 noiembrie 2015): „Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de L. nr. 51/1995 constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități prevăz. de art. 348 NCP”.

Art. 2. (1) În exercitarea profesiei avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

(2) Avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului.

(3) Avocatul are dreptul să asiste și să reprezinte persoanele fizice și juridice în fața instanțelor autorității judecătorești și a altor organe de jurisdicție, a organelor de urmărire penală, a autorităților și instituțiilor publice, precum și în fața altor persoane fizice sau juridice, care au obligația să permită și să asigure avocatului desfășurarea nestingherită a activității sale, în condițiile legii.

(4) Orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul.

(5) În exercitarea dreptului de apărare avocatul are dreptul și obligația de a stăruii pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și într-un termen rezonabil.

Art. 3. (1) Activitatea avocatului se realizează prin:

a) consultații și cereri cu caracter juridic;

b) asistență și reprezentare juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice și a instituțiilor, precum și a altor persoane juridice, în condițiile legii;

c) redactarea de acte juridice, atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare;

¹⁾ Rep. în M. Of. nr. 440 din 24 mai 2018.

d) asistarea și reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în fața altor autorități publice cu posibilitatea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor încheiate;

e) apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice în raporturile acestora cu autoritățile publice, cu instituțiile și cu orice persoană română sau străină;

f) activități de mediere;

g) activități fiduciare desfășurate în condițiile Codului civil;

h) stabilirea temporară a sediului pentru societăți la sediul profesional al avocatului și înregistrarea acestora, în numele și pe seama clientului, a părților de interes, a părților sociale sau a acționarilor societăților astfel înregistrate;

i) activitățile prevăzute la lit. g) și h) se pot desfășura în temeiul unui nou contract de asistență juridică;

j) activități de curatelă specială potrivit legii și Statutului profesiei de avocat;

k) orice mijloace și căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condițiile legii.

(2) Activitățile prevăzute la alin. (1) se exercită numai de avocat, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Avocatul este obligat să țină evidența actelor întocmite conform alin. (1) lit. c) și d), cu excluderea actelor întocmite pentru asistare și reprezentare, și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor prevăzute la alin. (1), avocatul este obligat să înregistreze operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocați potrivit alin. (1) lit. c) și d), conform procedurii prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul U.N.B.R., sub sancțiunea inopozabilității față de terți.

• **Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 212/2017:** „**Art. 1.** Se înființează Registrul electronic al actelor întocmite de avocați și Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuni ale avocaților, pentru asigurarea unei evidențe organizate la nivel național a actelor prevăzute de art. 3 alin. (1) lit. c) și d) L. nr. 51/1995, pentru înregistrarea lor cu efect de opozabilitate, în condițiile prevăzute de lege, pentru a se asigura furnizarea informațiilor din aceste registre în condițiile prevăzute de lege și de Regulamentul de organizare și funcționare a Registrelor, care va fi aprobat de Consiliul UNBR. **Art. 2.** În Registrul electronic al actelor întocmite de avocați se înregistrează: a) actele juridice întocmite de avocați și care cuprind mențiunea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor [art. 3 alin. (1) lit. c) L. nr. 51/1995]; b) actele întocmite de avocați conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. d) L. nr. 51/1995, în activitățile de asistență și reprezentare a persoanelor fizice și juridice interesate în fața altor autorități publice decât cele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) L. nr. 51/1995. **Art. 3.** În Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuni ale avocaților se înscriu mențiunile incluse în actele de înființare a formelor de exercitare a profesiei, ori în cele întocmite pentru desfășurarea activităților profesionale în modalitățile de exercitare a profesiei prevăzute de Lege și Statutul profesiei de avocat (contractul de colaborare profesională, contractul de salarizare în interiorul profesiei) privind patrimoniul propriu pe care avocatul îl afectează desfășurării activității sale profesionale. **Art. 4.** Contractele de asistență juridică întocmite pentru exercitarea activităților reglementate de celelalte prevederi ale art. 3 L. nr. 51/1995 decât cele menționate la art. 2 din prezenta decizie se înscriu în continuare în registrul oficial de evidență potrivit art. 29 alin. (1) L. nr. 51/1995 [art. 28 alin. (1), după rep. 2018] și au regimul juridic prevăzut de art. 31 alin. (3) și art. 44 L. nr. 51/1995 [art. 30 alin. (3) și art. 43, după rep. 2018]. (...) **Art. 6.** Prezenta decizie a fost adoptată prin vot electronic și intra în vigoare la 31 martie 2017. Decizia se va comunica membrilor Consiliului UNBR și Barourilor și se va publica pe site-ul www.unbr.ro”

A se vedea și:

- **Hotărârea Consiliului UNBR nr. 271/2017** prin care se aprobă Registrele Naționale ale Avocaților Români (www.unbr.ro);
- **Hotărârea Consiliului UNBR nr. 325/2018** priv. regulile de procedură și anexele la acestea, aferente Regulamentului de organizare și funcționare a Registrelor Naționale ale Avocaților Români prevăzute de art. 3 alin. (3) și art. 5 alin. (10) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat (www.unbr.ro).

Art. 4. În exercitarea profesiei și în legătură cu aceasta avocatul este protejat de lege.

Art. 5. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat sunt: cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți profesionale cu răspundere limitată.

(2) În cabinetul individual își poate exercita profesia un avocat definitiv, singur sau împreună cu alți avocați colaboratori.

(3) Cabinetele individuale se pot asocia în scopul exercitării în comun a profesiei; drepturile și obligațiile avocaților titulari ai unor cabinete asociate își păstrează caracterul personal și nu pot fi cedate. În mod corespunzător cabinetele individuale se pot asocia și cu societățile civile profesionale.

(4) Cabinetele individuale se pot grupa pentru a-și crea facilități tehnico-economice în vederea exercitării profesiei și își păstrează individualitatea în relațiile cu clienții.

(5) Societatea civilă profesională se constituie din 2 sau mai mulți avocați definitivi. În societatea civilă profesională își pot exercita profesia și avocați colaboratori sau avocați salariați. Societatea civilă profesională și avocații care profesează în cadrul ei nu pot acorda asistență juridică persoanelor cu interese contrare.

(6) Cabinetele grupate, cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot avea și proprietate comună.

(7) Avocatul poate schimba oricând forma de exercitare a profesiei, cu înștiințarea baroului din care face parte.

(8) Avocatul nu își poate exercita profesia, în același timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.

(9) Formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate prin acte între vii numai între avocați definitivi și aflați în exercițiul profesiei sau pot fi lichidate la încetarea calității, cu respectarea regimului investițiilor reglementat prin prezenta lege.

(10) La constituirea formelor de exercitare a profesiei și ulterior, avocații au dreptul să stabilească patrimoniul afectat exercitării profesiei, în condițiile legii, cu procedura reglementată pentru constituirea Registrului electronic al evidenței patrimoniului de afectațiune al avocaților, în condițiile stabilite de Consiliul U.N.B.R. prin Regulamentul de organizare și funcționare. Înscrisura efectuată în registru are efecte de opozabilitate față de terți, în condițiile prevăzute de lege.

• **Dec. Consiliului U.N.B.R. nr. 386/2012** (cu caracter interpretativ) priv. dizolvarea și lichidarea unei societăți civile de avocați, în situația în care unul dintre cei doi asociați este suspendat din exercițiul profesiei: „Din interpretarea textelor care reglementează constituirea și funcționarea societăților de avocați rezultă fără echivoc că premiza funcționării acestor societăți (fie aceste societăți civile profesionale, fie societăți profesionale cu răspundere limitată) o reprezintă exercitarea efectivă de către asociați a profesiei de avocat. Faptul că Legea, la art. 6 alin. (1), prevede numai cu privire la societatea profesională cu răspundere limitată că aceasta se constituie prin asocierea a cel puțin doi avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, nu este de natură a permite concluzia că societatea civilă profesională nu ar cădea sub imperiul aceleiași cerințe. Având în vedere prevederile legale și statutare sus-menționate, rezultă că, în cazul suspendării din exercițiul

profesiei a unuia din cei doi asociați ai societății civile profesionale de avocați, neurmată de o cesionare către un terț, în termenul de trei luni prevăzut de art. 22.1 din Statutul societății civile profesionale de avocați cuprins la Anexa nr. XIII din Statut, a părților sale sociale, sau de o reorganizare a societății civile profesionale în altă formă de exercitare a profesiei, devin aplicabile prevederile art. 29.4 din Statutul societății civile profesionale de avocați, potrivit cărora societatea rămasă cu un singur asociat intră în lichidare. Întrucât lichidarea unei societăți este subsecventă dizolvării sale, dizolvarea trebuie considerată a se fi produs la împlinirea termenului de trei luni de la data la care a avut loc suspendarea din profesie a unuia din cei doi asociați” (www.unbr.ro).

● A se vedea și:

– **Hotărârea Consiliului UNBR nr. 271/2017;**

– **Hotărârea Consiliului UNBR nr. 325/2018.**

Art. 6. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată este o societate cu personalitate juridică, constituită în condițiile prevăzute de prezenta lege și de Statutul profesiei de avocat, prin asocierea a cel puțin 2 avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, indiferent dacă dețin sau nu ori dacă aparțin sau nu unei alte forme de exercitare a profesiei.

(2) Dobândirea personalității juridice a societății profesionale cu răspundere limitată are loc la data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se află sediul ei principal.

(3) Societatea profesională cu răspundere limitată este titulară a unui patrimoniu propriu.

(4) Obligațiile și răspunderea societății profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul propriu. Asociații răspund personal numai în limita aportului social al fiecăruia.

(5) În situația în care societatea profesională cu răspundere limitată se constituie din avocați care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, acestea din urmă pot să nu fie supuse lichidării, dacă asociații convin astfel.

(6) Forma de exercitare a profesiei din care provine asociatul, dacă este cazul, își încetează activitatea profesională desfășurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular sau, după caz, avocații titulari ai acesteia au calitatea de asociat în societatea profesională cu răspundere limitată. Pe perioada în care forma de exercitare a profesiei își încetează activitatea din această cauză, în Tabloul avocaților se menționează corespunzător situația privind încetarea activității, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(7) În cazul prestațiilor profesionale constând în asistență și reprezentare juridică la instanțe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorități, societatea profesională cu răspundere limitată are obligația de a menționa în contractul încheiat cu clientul numele avocatului/avocaților ales/aleși sau acceptat/acceptați de client să asigure serviciul profesional, precum și acordarea sau, după caz, neacordarea dreptului de substituție.

(8) Societatea profesională cu răspundere limitată conduce contabilitatea în partidă simplă și este supusă regimului transparenței fiscale. Plata impozitului pe venit se face de către fiecare asociat, pentru venitul său propriu.

Art. 7. Orice avocat, indiferent de forma de exercitare a profesiei, poate să încheie convenții de colaborare cu experți sau cu alți specialiști, în condițiile legii. Societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot încheia astfel de convenții numai cu acordul tuturor asociaților.

Art. 8. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat și cabinetele grupate vor fi individualizate prin denumire, după cum urmează:

a) în cazul cabinetului individual – numele avocatului titular, urmat de sintagma cabinet de avocat;

b) în cazul cabinetelor asociate – numele tuturor titularilor, urmate de sintagma cabinetelor de avocat asociate;

c) în cazul societăților civile profesionale și al societăților profesionale cu răspundere limitată – numele a cel puțin unuia dintre asociați, urmat de sintagma societate civilă de avocați sau, după caz, societate profesională de avocați cu răspundere limitată;

d) în cazul cabinetelor grupate – numele fiecărui titular de cabinet, urmat de sintagma cabinetelor de avocat grupate.

(2) Denumirea formei de exercitare a profesiei, individualizată potrivit alin. (1), poate fi păstrată și după decesul sau plecarea unuia dintre asociați, cu acordul acestuia, sau, după caz, al tuturor moștenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

(3) Denumirile prevăzute la alin. (1) vor figura pe firmele cabinetelor sau societăților, în condițiile stabilite de statutul profesiei.

(4) În cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocații străini se pot utiliza denumirea și numele formei de exercitare a profesiei din țară sau din străinătate, în condițiile prezentului articol.

Art. 9. (1) Convențiile de grupare și de asociere a cabinetelor, actele de constituire a societăților civile profesionale de avocați și a societăților profesionale cu răspundere limitată, precum și convențiile prevăzute la art. 7 se încheie în formă scrisă, cu respectarea condițiilor de fond prevăzute de lege și de statutul profesiei.

(2) Consiliul baroului sesizat verifică îndeplinirea condițiilor legale și, constatând îndeplinirea lor, dispune înregistrarea convenției în termen de o lună de la înregistrarea cererii.

(3) Împotriva deciziei consiliului baroului orice persoană care se consideră vătămată într-un drept sau interes legitim al său poate formula plângere la organele de jurisdicție profesională, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(4) Barourile țin evidența separată a avocaților pentru fiecare formă de exercitare a profesiei.

Art. 10. (1) Barourile și U.N.B.R. asigură exercitarea calificată a dreptului de apărare, competența și disciplina profesională, protecția demnității și onoarei avocaților membri.

(2) În fiecare județ există și funcționează un singur barou membru al U.N.B.R., cu sediul în localitatea de reședință a județului.

(3) Fiecare barou organizează și asigură funcționarea a câte unui serviciu de asistență judiciară pe lângă fiecare judecătorie. Consiliul baroului răspunde de organizarea și funcționarea acestui serviciu.

Art. 11. Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredințată, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

Capitolul II Dobândirea calității de avocat

Secțiunea 1 Condițiile de înscriere în avocatură

Art. 12. (1) Poate fi membru al unui barou din România cel care îndeplinește următoarele condiții:

a) are exercițiul drepturilor civile și politice;

- b) este licențiat al unei facultăți de drept cu durată stabilită de lege;
- c) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnități prevăzute de prezenta lege;
- d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei.

(2) Îndeplinirea condițiilor prevăzute la lit. d) a alin. (1) trebuie dovedită cu certificat medical de sănătate, eliberat pe baza constatărilor făcute de o comisie medicală constituită în condițiile prevăzute în statutul profesiei.

Art. 13. (1) Membrul unui barou dintr-o altă țară poate exercita profesia de avocat în România, în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de U.N.B.R.

(3) Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare prevăzute la art. 5.

(4) Avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în fața instanțelor judecătorești și a celorlalte organe jurisdicționale și judiciare, cu excepția celor de arbitraj internațional.

(5) Onorariile convenite avocatului străin se vor înregistra și se vor plăti integral în România.

(6) Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou și se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic.

Art. 14. Este nedemn de a fi avocat:

a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*);

**) Prin D.C.C. nr. 225/2017 (M. Of. nr. 468 din 22 iunie 2017), s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că sintagma „de natură să aducă atingere prestigiului profesiei” este neconstituțională.*

b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară;

c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durată stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;

d) cel în sarcina căruia s-a reținut, în baza unei hotărâri judecătorești definitive sau prin acte ale organelor profesiei de avocat, fapta de a fi exercitat sau sprijinit, sub orice formă, exercitarea fără drept de către o persoană a profesiei de avocat.

Art. 15. Exercițarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;

b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;

c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț.

● **L. nr. 71/2011** pt. punerea în aplic. a NCC (M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011; cu modif. ult.):

„Art. 8. (...) (2) În toate actele normative în vigoare, expresiile «acte de comerț», respectiv «fapte de comerț» se înlocuiesc cu expresia «activități de producție, comerț sau prestări de servicii».

Art. 16. Exerțitarea profesiei de avocat este compatibilă numai cu:

- a) calitatea de deputat sau senator, consilier în consiliile locale sau județene;
- b) activități și funcții didactice în învățământul juridic superior;
- c) activitatea literară și publicistică;
- d) calitatea de arbitru, mediator, conciliator sau negociator, consilier fiscal, consilier în proprietate intelectuală, consilier în proprietate industrială, traducător autorizat, administrator sau lichidator în cadrul procedurilor de reorganizare și lichidare judiciară, în condițiile legii;
- e) alte activități prevăzute de lege.

Art. 17. (1) Primirea în profesie se realizează numai în baza unui examen organizat de U.N.B.R., cel puțin anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat.

(2) Examenul pentru primirea în profesia de avocat se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, în centrele teritoriale ale acestuia, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R.

(3) Tematica examenului este unică la nivelul U.N.B.R., iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată cu precădere din avocați - cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesia de avocat. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a U.N.B.R., la propunerea barourilor.

(5) Dispozițiile art. 102 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător, precum și judecătorilor de la instanțele internaționale.

Art. 18. (1) La începutul exercitării profesiei avocatul efectuează în mod obligatoriu un stagiul de pregătire profesională cu durată de 2 ani, timp în care are calitatea de avocat stagiar.

(2) Condițiile efectuării stagiului, drepturile și obligațiile avocatului stagiar, ale avocatului îndrumător, precum și ale baroului față de aceștia sunt reglementate prin statutul profesiei.

(3) În perioada stagiului, cu acordul avocatului îndrumător, avocații stagiați pot urma cursuri de masterat, care sunt luate în considerare la aprecierea formării profesionale inițiale, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(4) Stagiul se suspendă în caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa avocatului stagiar. Perioada de stagiul anterior efectuată se socotește pentru îndeplinirea stagiului.

(5) După efectuarea stagiului avocatul stagiar va susține examenul de definitivare.

(6) Avocatul stagiar respins de trei ori la examenul de definitivare va fi exclus din profesie.

Art. 19. Activitatea unui avocat stagiar poate fi îndrumată numai de avocați definitivi cu o vechime de cel puțin 6 ani în această calitate și care se bucură de o reputație profesională neștirbită.

Art. 20. (1) Calitatea de avocat definitiv se dobândește în baza unui examen organizat de U.N.B.R., anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat sau prin promovarea examenului de absolvire a Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(2) Examenul de definitivare se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, pe centre teritoriale, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R.

(3) Tematica examenului de definitivare este unică la nivelul U.N.B.R., iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată, cu precădere, din avocați - cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesie. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a U.N.B.R., la propunerea barourilor.

(5) Cel care a promovat examenul de primire în profesia de avocat și care până la data susținerii examenului de primire în profesia de avocat a îndeplinit funcția de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de 5 ani dobândește calitatea de avocat definitiv, fără susținerea examenului de definitivare prevăzut la alin. (1), cu condiția promovării examenului de definitivat în profesia din care provine.

(6) Dispozițiile alin. (5) se aplică și persoanelor care au promovat examenul de intrare în profesia de avocat și care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi și Consiliului Legislativ timp de 5 ani neîntreruși.

(7) Avocatul stagiar care a exercitat cel puțin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, președinte de consiliu județean sau vicepreședinte de consiliu județean dobândește la cerere calitatea de avocat definitiv.

(8) Avocații – foști judecători nu pot pune concluzii la instanțele unde au funcționat, iar foștii procurori și cadrele de poliție nu pot acorda asistență juridică la unitatea de urmărire penală la care și-au desfășurat activitatea, timp de 5 ani de la încetarea funcției respective.

- **Dec. Consiliului U.N.B.R. nr. 558/2012** (cu caracter interpretativ) *priv. condițiile pe care trebuie să le îndeplinească examenul de definitivare în profesiile prevz. de art. 20 alin. (5) și (6) L. nr. 51/1995, pentru dobândirea calității de avocat definitiv, fără susținerea examenului de definitivare: „În concluzie, examenul de definitivare în alte profesii va trebui să respecte următoarele condiții: 1. Condiții generale: a) Examenul de definitivare în altă profesie juridică a cuprins și probe scrise; b) Examenul de definitivare în altă profesie juridică s-a desfășurat în baza unei programe compatibile cu cea a examenului de definitivat în profesia de avocat; în sensul prezentului Regulament, este compatibilă cu programa de examen pentru admiterea în profesia de avocat o programă de examen ce cuprinde cel puțin 3 materii din cele prevăzute la punctul 2; c) Un document oficial, emis de autoritatea organizatoare care, prin lege, a fost autorizată să organizeze examenul de definitivare, atestă îndeplinirea condițiilor prevăzute mai sus. 2. Materii de examen: a) Materia privind organizarea și exercitarea profesiei juridice în care s-a definitivat candidatul anterior prezentului examen (L. nr. 514/2003, L. nr. 92/1992, L. nr. 303/2004 etc.), care este considerat, prin asimilare, examen suficient și compatibil cu examenul organizat în profesia de avocat pentru materia «Statutul profesional al avocatului și exercitarea profesiei de avocat»; b) Drept civil sau drept penal (alternativ); c) Drept procesual civil sau drept procesual penal (alternativ); d) Contencios constituțional și electoral; e) Contencios administrativ și contravențional; f) Elemente de organizare și funcționare a instanțelor judecătorești și parchetelor, a activității notariale și activității executorilor judecătorești; g) Drept european și instituții europene; h) Contenciosul european al drepturilor omului; i) Elemente de drept fiscal. Procedură fiscală și contencios fiscal; j) Drept comercial și dreptul societăților comerciale (contracte comerciale; societăți comerciale); k) Drept bancar și instituții de credit. Elemente ale procedurii insolvenței; l) Dreptul român al concurenței și protecției consumatorilor; m) Dreptul proprietății intelectuale; n) Dreptul muncii și securității sociale; o) Dreptul familiei; p) Dreptul mediului. Susținerea examenului la cel puțin 3 din*

materiile de la subpunctul 2 trebuie probată prin acte doveditoare. Îndeplinirea condiției privind definitivarea în funcția juridică exercitată anterior se verifică de către consiliul baroului cu ocazia soluționării cererii” (www.unbr.ro).

Dec. Consiliului U.N.B.R. nr. 385/2012 (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prev. art. 20 alin. (8) L. nr. 51/1995: „Având în vedere natura interdicției instituite prin textele legale și statutare incidente și faptul că acestea instituie o limitare temporară a exercitării profesiei, fără incidență asupra calității de avocat, prevederea inserată în art. 20, alin. (8) L. nr. 51/1995, rep., și în art. 39 și 40 din Statutul profesiei de avocat, se va aplica în funcție de data înscrierii în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei și nu în funcție de data emiterii deciziei de primire în profesie. Un astfel de mod de aplicare a prevederilor legale și statutare sus menționate nu constituie un caz de retroactivare a legii, în situația în care dreptul de exercitare efectivă a profesiei a fost dobândit după intrarea în vigoare a L. nr. 270/2011, respectiv după data de 3 ian. 2011. Înțelesul sintagmei «nu pot pune concluzii» este acela al interdicției de a pune orice concluzii la instanțele unde au funcționat, textul vizând nu numai concluziile pe fondul cauzei ci și cele formulate pentru orice cerere adresată instanței” (www.unbr.ro).

Art. 21. (1) La înscrierea în barou avocatul depune în fața consiliului baroului, în cadru solemn, următorul jurământ: „Jur să respect și să apăr Constituția și legile țării, drepturile și libertățile omului și să exercit profesia de avocat cu cinste și demnitate. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

(2) Jurământul poate fi depus și fără formula religioasă, în acest caz, jurământul va începe cu formula: „Jur pe onoare și conștiință!”

Art. 22. (1) Avocatul stagiar poate pune concluzii numai la judecătoria și poate asista ori reprezenta partea la organele și instituțiile prevăzute la art. 3.

(2) Avocații stagiaari, după înscrierea în barou, au obligația să urmeze cursurile Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în perioada de stagiu.

(3) Avocatul definitiv are dreptul să pună concluzii la toate instanțele, cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale, unde va putea pune concluzii dacă are o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 5 ani de la definitivare.

(4) Avocatul definitiv este obligat să frecventeze formele de pregătire profesională continuă organizate de barou, Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților sau de formele de exercitare a profesiei, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

• **Dec. Consiliului U.N.B.R. nr. 746/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 23 alin. (1) și (3) L. nr. 51/1995 [art. 22 alin. (1) și (3), după rep. 2018], și ale art. 304 alin. (1) Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hot. Consiliului U.N.B.R. nr. 64/2011, cu modif. și compl. ult.: „a) Sintagma „a pune concluzii” nu se limitează la dezbaterile finale; b) Sintagma „a pune concluzii” cuprinde orice susținere cu caracter juridic sau solicitare pe o poate face avocatul înaintea instanței; c) Nu pot fi incluse în sintagma „a pune concluzii” depunerea de înscrisuri ori alte cereri, luarea termenului în cunoștință, etc., în măsura în care acestea nu comportă susțineri contradictorii” (www.unbr.ro).

Art. 23. (1) Baroul are obligația să întocmească anual tabloul avocaților definitivi și stagiaari în ordine alfabetică, cu menționarea numelui, prenumelui, titlului științific, datei înscrierii în barou, sediului profesional, formei de exercitare a profesiei și a instanțelor la care au dreptul să pună concluzii.

(2) A doua parte a tabloului va cuprinde cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului și a avocaților care le compun.

(3) Prin grija baroului, tabloul anual al avocaților și modificările intervenite sunt comunicate, la începutul fiecărui an, instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală și autorităților administrative ale județului sau municipiului București, precum și U.N.B.R. Distinct, se va înainta U.N.B.R. tabloul avocaților incompatibili.

Art. 24. (1) Consiliul baroului emite decizii de trecere pe tabloul avocaților incompatibili, la cerere sau din oficiu, iar reinscrierea pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei se face numai la cerere, după încetarea stării de incompatibilitate.

(2) În cazurile în care există incompatibilitate, decizia de primire în profesie va produce efectele numai de la data încetării stării de incompatibilitate.

(3) Până la încetarea stării de incompatibilitate, cel primit în profesie va fi înscris în tabloul avocaților incompatibili într-o secțiune, distinct.

Art. 25. (1) Instanțele sunt obligate să verifice și să se pronunțe asupra calității de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii și folosind însemnele profesiei de avocat.

(2) Exercițarea, fără drept, a oricărei activități specifice profesiei de avocat constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(3) Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de prezenta lege constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(4) Actele specifice profesiei de avocat, efectuate în mod public de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile prezentei legi, sunt nule.

Secțiunea a 2-a

Încetarea și suspendarea calității de avocat

Art. 26. Calitatea de avocat încetează:

- a) prin renunțarea scrisă la exercițiul profesiei;
- b) prin deces;
- c) dacă împotriva avocatului s-a luat măsura excluderii din profesie ca sancțiune disciplinară;
- d) dacă avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală și care îl face nedemn de a fi avocat, conform legii.

Art. 27. Calitatea de avocat este suspendată:

- a) în caz de incompatibilitate, pe durata existenței acestei stări;
- b) pe perioada interdicției de a profesa, dispusă prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;
- c) în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadența acestora și până la lichidarea integrală a datoriilor;
- d) la cererea scrisă a avocatului.